

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3164/2020. (V. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.VII.21.228/2018/6. számú részítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó Balatonszemes Község Önkormányzata jogi képviselője (dr. Komáromi József ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria Pfv.VII.21.228/2018/6. számú részítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, továbbá a támadott részítelet végrehajtásának felfüggesztését indítványozta.
- [2] 1.1. Az indítvány alapjául szolgáló polgári peres ügyben az indítványozó alperesként vett részt. A kártérítés megfizetésére irányuló per alapja az volt, hogy az indítványozó egy olyan többcélú kistérségi társulás tagja volt, ami 2009-ben pályázatot nyújtott be az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében a térség integrált közoktatási intézményeinek létrehozása érdekében. A résztvevők kikötötték, hogy a konzorciumból csak akkor lépnek ki, ha kötelezettségeik teljesítésére nekik fel nem róható okból nem képesek. A kétfordulós pályázat első fordulóján támogatásra érdemesnek találták a pályázatot, azonban ezt követően az indítványozó úgy döntött, hogy nem integrálja az intézmények fenntartási jogát. A társulás ezt követően megállapította, hogy a visszalépésre tekintettel nem tudják teljesíteni a pályázat második fordulójára történő beadás feltételeit és megállapították a partnerek megtérítési kötelezettségének mértékét is, ami az indítványozó tekintetében 5 265 187 Ft volt.
- [3] A felperes (a többcélú kistérségi társulás egy másik tagja) keresetében 31 000 000 Ft kártérítés és járulécai megfizetésére kérte marasztalni az alperest az együttműködési megállapodástól való egyoldalú, jogalap nélküli elállására tekintettel. Ez az összeg részben a megvalósítással összefüggésben felmerült 6 448 705 Ft költségből és 24 551 295 Ft elmaradt haszonból tevődött össze.
- [4] Az elsőfokú bíróság a felmerült költség és járulécai megfizetésére kötelezte az alperes indítványozót, ezt meghaladóan pedig elutasította a keresetet. A másodfokon eljáró bíróság az ítéletet helybenhagyta. Az indítványozó felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével a kereset teljes elutasítását kérte, az Alaptörvény 28. cikkébe ütközően az ítélet jogszabálysértésére hivatkozott. A felperes a csatlakozó felülvizsgálati kérelemben a jogerős ítélet elsőfokú ítéletre kiterjedő megváltoztatásával a marasztalási összeg felemelését, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a bíróság új határozat hozatalára kötelezését kérte.
- [5] A Kúria az ítélet marasztaló részét helybenhagyó rendelkezést hatályában fenntartotta, míg a részben elutasító részt helybenhagyó rendelkezést az elsőfokú ítéletre kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.
- [6] 1.2. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban és a hiánypótlás során arra hivatkozott, hogy a támadott részítelet sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jogot.
- [7] Az indítványozó a sérelmét arra alapozta, hogy szerinte a Kúria törvény által megkövetelt jogcím és jogalap hiányában, közvetett jogi kapcsolatra alapozott felelősséggel kötelezte az indítványozót kártérítés megfizetésére. Arra hivatkozott, hogy az Alaptörvénnyel összhangban a tulajdonos tulajdonosi pozíciójába történő behatolás csak akkor lehetséges, ha az ellenérdekű fél jogszerű eljárás keretében és jogszabályi rendelkezések megtartásával bizonyítja, hogy a tulajdonos neki közvetlenül jogellenesen kárt okozott. Szerinte a felperes ilyen jogcímet és jogalapot nem bizonyított, ezért a részítelet alaptörvény-ellenes. Azt állította, hogy a szerződést a felek jogilag nem orvosolható semmisséget eredményező alakissággal kötötték meg a társulással, a szerződés

az önkormányzatok egymás közötti jogviszonyában nem keletkezett olyan jogi helyzetet, amelyre az indítványozó felelősségét lehetett volna alapozni (szerinte az igényt legfeljebb a társulással szemben lehetett volna érvényesíteni).

- [8] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [9] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontjára (Abtv. 27. §) alapította.
- [10] 2.1. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kétye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [11] Az indítványozó azt állította, hogy a Kúria eljárása során sérült az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való joga. Az alaptörvény-ellenességét azonban lényegében arra alapozta, hogy a Kúria máshogy értelmezte a jogszabályokat, mint ahogyan azt az indítványozó tette. Az indítvány kizárólag olyan érveket tartalmaz, amelyeket a Kúria értékelési körébe vont és az azzal kapcsolatos jogi álláspontját megindokolta. Mindez azt jelenti, hogy az indítványozó jelen esetben valójában a számára kedvezőtlen részítélet felülmérlegelését próbálta elérni az alkotmányjogi panasz segítségével. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben rámutat, hogy „[a]z alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” [3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e. Ugyanígy azt sem vizsgálja, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz [elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4], az újabb gyakorlatból például: 3137/2017. (VI. 8.) AB végzés, Indokolás [10]]. Az indítvány olyan jogértelmezési kérdéseket kifogásol, melyek kétséget kizáróan törvényességi, és nem pedig alkotmányossági kérdések.
- [12] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben azt is hangsúlyozza, hogy következetes gyakorlata szerint az alkotmányjogi panasz a tulajdonhoz való jog állított sérelmén keresztül sem lehet eszköze a bíróságok által elkövetett, egyéb alkotmányossági kérdést fel nem vető törvénysértések orvoslásának, még akkor sem, ha az indítványozó állítása szerint adott esetben egy jogsértő bírósági határozat eredményeként szenvedett el vagyonvesztést [hasonlóan: 3120/2017. (V. 30.) AB határozat, Indokolás [40]]. Ez már csak azért is igaz, mert az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint különbséget kell tenni a polgári jogi és az alkotmányos tulajdonvédelem között, az alkotmányos tulajdonvédelem köre és módja pedig nem szükségképpen követi a polgári jogi fogalmakat és nem azonosítható az absztrakt polgári jogi tulajdon védelmével [lásd például: 3386/2019. (XII. 19.) AB végzés, Indokolás [18]]. Mindez azt jelenti, hogy önmagában az a tény, hogy az eljáró bíróságok az alapügyben alkalmazandó jogszabályok értelmezésének eredményeként az indítványozót marasztaló döntést hoztak, nem vetheti fel a tulajdonhoz való jog alkotmányjogi értelemben vett sérelmét [legutóbb hasonlóan egy követelés elévülésének kérdésével kapcsolatosan: 3065/2020. (III. 2.) AB végzés, Indokolás [24]], és alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek sem minősül.
- [13] 2.2. Az Alkotmánybíróság tanácsa mindezek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ban foglalt feltételnek, mivel az sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, sem bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet nem vetett fel.
- [14] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság – a befogadhatóság további feltételeinek vizsgálatát mellőzve – az indítványt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján – figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésére – visszautasította.

- [15] Az Alkotmánybíróságnak az indítvány visszautasítására tekintettel nem kellett döntenie az Abtv. 61. § (1) bekezdése szerinti végrehajtás felfüggesztése tárgyában előterjesztett kérelemről.

Budapest, 2020. május 5.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1784/2019.

• • •